

**MUNI
ECON**

Úvod do finančního řízení

Martina Sponerová

Co je to finanční řízení?

- rozhodování firem v oblasti financí
- interakce firem a finančních trhů

3 úkoly finančního řízení:

- **Rozvoj firmy (investice)** - do čeho by měla firma investovat
 - **Financování** - jak vybrané investice zaplatit
 - **Řízení rizik** - jak minimalizovat škody při nečekaných událostech
- ⇒ Cílem je maximalizovat celkovou hodnotu firmy

Co je to finanční řízení?

- Finanční řízení spočívá ve výběru optimální varianty získávání externích a interních zdrojů financování a jejich využití z hlediska základních finančních cílů.

Kde vzít kapitál?	Kam kapitál investovat?	Jak rozdělit vytvoření zisk?
Rozhodování o celkové výši a struktuře podnikového kapitálu	Rozhodování o struktuře podnikového majetku. Rozhodování o investování kapitálu do hmotného, nehmotného a finančního majetku	Daňová politika, opatrnost (tvorba rezerv), rozšiřování majetku, investiční rozhodování, dividendová politika.

Co je to finanční řízení?

- Nezbytnou součástí finančního řízení je měření a hodnocení finanční výkonnosti podniku prostřednictvím finanční analýzy a oceňování (co nelze měřit, nelze ani řídit) a také finanční plánování.
- **Finanční strategie** nebo také finanční plánování obsahuje následující klíčové cíle:
 - Zabezpečení finančních zdrojů pro realizaci strategie.
 - Povolení investic a projektů s pozitivní čistou současnou hodnotou.
 - Zajištění proti vybraným finančním rizikům.
- **Nejčastější finanční rizika**, kterými se finanční řízení zabývá:
 - Kurzové riziko, riziko změny úrokové sazby, majetkové riziko (živelní, přerušení provozu), odpovědnosti za škodu.

Co je to firma?

- firma, podnik, korporace, společnost → synonyma
- učebnice psaná z pohledu velkých akciových společností, které jsou veřejně obchodovatelné většinu metod lze aplikovat obecně i na malé firmy a jiná vlastnická uspořádání

Základní právní formy podnikání

- Způsob a rozsah ručení
- Zastupování podniku navenek, spolurozhodování
- Základní kapitál
- Podíl na zisku (ztrátě)
- Zveřejňovací povinnost

Základní právní formy podnikání

- Živnost
- Veřejná obchodní společnost
- Komanditní společnost
- Společnost s ručením omezeným
- Akciová společnost

Základní právní formy podnikání

- **OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná)**
 - Zákon 451/1991 Sb. (Zákon o živnostenském podnikání)
 - Podnikání jednotlivce, který firmu nejen vlastní, ale sám rovněž podnikatelskou činnost vykonává.
 - Omezený rozsah podnikatelské činnosti, relativně nízké nároky na vybavení majetkem tzn. nízká kapitálová potřeba.
 - Ručení neomezené tzn. i svým osobním majetkem.

Základní právní formy podnikání

- **Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)**
 - Zákon 90/2012 Sb. (Zákon o obchodních společnostech a družstvech)
 - Právnícká osoba
 - Společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně.
 - Statutární orgán společníci.

Základní právní formy podnikání

- **Komanditní společnost (k.s.)**
 - Zákon 90/2012 Sb. (Zákon o obchodních společnostech a družstvech)
 - Právnícká osoba
 - Společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“) a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“).
 - Statutární orgán - všichni komplementáři

Základní právní formy podnikání

- **Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)**
 - Zákon 90/2012 Sb. (Zákon o obchodních společnostech a družstvech)
 - Nejpopulárnější možnost podnikání v ČR
 - Právnícká osoba
 - Minimální výše vkladu 1 Kč, ledaže společenská smlouva určí, že výše kapitálu je vyšší.
 - Ručení do výše vkladu
 - Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů.

Základní právní formy podnikání

- **Akciová společnost (a.s.)**
 - Zákon 90/2012 Sb. (Zákon o obchodních společnostech a družstvech)
 - Právnícká osoba
 - Minimální výše základního kapitálu - 2 000 000 Kč, nebo 80 000 EUR. Základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.
 - Společnost ručí za své závazky celým svým majetkem.
 - Akcionář neručí za závazky společnosti. Jediné, co akcionář riskuje svým vstupem do a. s. je ztráta hodnoty akcií.
 - Dualistická vs. monistická struktura.

Základní právní formy podnikání

- **Akciová společnost (a.s.)**

- Dualistická struktura

Valná hromada, představenstvo, dozorčí rada.

- Monistická struktura

Valná hromada, správní rada se statutárním ředitelem.

Cíle podniku

- Jako hlavní cíl podnikání je nejčastěji uváděna snaha o maximalizaci zisku.

Námitky:

- V současnosti se zpravidla podniky snaží o dosahování více cílů (růst tržeb, obratu, podílu na trhu, dobré jméno firmy ...).
- Jde o statický přístup, který nerozlišuje, ve kterém období bylo zisku dosaženo.
- Nutnost využívání CF pro hodnocení podniku.
- Nebere v úvahu různý stupeň rizika.
- Ziskové kritérium je důležité, ale není jediné!

Cíle podniku

- **Cílem všech podniků** je snaha o jejich dlouhodobou existenci a zajištění dlouhodobého rozvoje podniku, resp. snaha o dlouhodobou prosperitu podniku.
- **Hlavním cílem z pohledu podnikových financí** je snaha o maximalizaci tržní hodnoty podniku (v podmínkách akciové společnosti maximalizaci tržní ceny akcií).

Cíle podniku

Dílčí cíle:

- Platební schopnost (likvidita) podniku
- Rentabilita podniku
- Finanční stabilita podniku (schopnost podniku dlouhodobě vytvářet a udržovat žádoucí vztah mezi jednotlivými složkami majetku a finančními zdroji na jejich krytí)

Cíle podniku - Shareholder x Stakeholder value

- Cíle věřitelů
- Cíle odběratelů
- Cíle dodavatelů
- Cíle manažerů
- Cíle zaměstnanců

Cíle podniku - Shareholder x Stakeholder value

- Maximalizace hodnoty firmy vyžaduje, aby podnik byl efektivní, poskytoval kvalitní produkty a služby za co nejnižší náklady.
- Z dlouhodobého hlediska je pro hodnotu podniku prospěšné dobře se starat o své zaměstnance (kvalitní pracovní síla).
- Důležitá je také dobrá pověst. ⇒ při dodržování zákona a základní etiky je tento cíl vhodný pro celou společnost

Rozvoj firmy (investice)

- kapitálové rozpočtování (capital budgeting) nebo kapitálové náklady (capital expenditure, CAPEX)
- cílem investic je vytvořit budoucí cash flow a maximalizovat hodnotu firmy

Co je základem investičního rozhodování?

- Firmy mohou své zisky reinvestovat do reálných aktiv nebo je vyplatit akcionářům, kteří je potom mohou reinvestovat někde jinde.
- Výnos, který dokáží investoři sami získat se nazývá náklady příležitosti kapitálu.
- Firmy vytváří hodnotu akcionářům pokud dosahují vyšších výnosů ze svých investic, než jsou náklady příležitosti kapitálu.
- Pokud se to firmě nedaří tak začne ztrácet na hodnotě, může dojít k výměně managementu a v extrémním případě i k bankrotu.

Financování

Zdroje financování investic:

1. reinvestice vlastního cash flow
 2. emise dluhopisů / půjčka
 3. emise akcií
- Firma potřebuje dostatek prostředků na financování svého rozvoje a dodržení všech závazků.
 - Špatné řízení financování může hodnotu firmy výrazně snížit nebo vést dokonce až bankrotu (např. příliš velké zadlužení).

Řízení rizik (hedging)

- Každá investice je spojena s rizikem.
- Je potřeba identifikovat a řídit rizika, které firmě hrozí.
- Zajištění hladkého chodu firmy při vzniku nečekaných událostí.

Co jsou reálná a finanční aktiva?

Reálná aktiva

- zahrnují všechny statky používané ve firmě k produkci nebo prodeji jejich produktů a služeb
- mohou být hmotné, např. budovy, vybavení, stroje, materiál nebo nehmotné, např. patenty, značka

Finanční aktiva

- představují nárok na zisk generovaný reálnými aktivy
- např. akcie, dluhopis

Role finančního manažera

Hlavním úkolem finančního manažera je

- dostatek finančních prostředků,
- zásobování kapitálem.

Dva pohledy

- Získávání kapitálu s minimálními náklady
- Prodejce cenných papírů za maximální cenu

Problém zastoupení

- jedná se o konflikt zájmů, který nastává v situaci, když se od člověka (nebo skupiny lidí) očekává, že bude jednat v nejlepším zájmu někoho jiného,
- ve finančním řízení se jedná zpravidla o vztah managementu a akcionářů,
- od managementu se očekává, že se bude snažit maximalizovat bohatství akcionářů a nikoliv svoje vlastní bohatství problém dále umocňují asymetrické informace mezi stranami.

Náklady problému zastoupení

- pokud management maximalizuje vlastní bohatství na úkor akcionářů vznikají ve firmě neefektivnosti
- tento problém nelze úplně odstranit, ale dá se minimalizovat
- snaha o řešení tohoto problému může vyžadovat další vynaložené náklady

Možná řešení:

- snaha zabránit problému právní cestou (např. na základě smluv)
- kontrola a dohled motivační nastavení odměňování (např. spojené s cenou akcie)
- možnost odvolat management
- celkové nastavení corporate governance, atd.

Zdroje finančních informací

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztráty
- Výkaz cash flow